

ΨΗΦΙΣΜΑ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Η Αγία Σοφία στην Κωνσταντινούπολη αποτελεί μνημείο πολιτισμού με οικουμενικό χαρακτήρα, εγγεγραμμένο από το 1985 στον Κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Ανεγέρθηκε και λειτούργησε ως χριστιανικός ναός για σχεδόν 900 χρόνια έως τον 15^ο αιώνα, όταν στο πλαίσιο των ιστορικών συνθηκών της εποχής μετετράπη σε μουσουλμανικό τέμενος.

Κτισμένη με πρωτοβουλία του Αυτοκράτορα Ιουστινιανού, εγκαινιάστηκε το 537 και έκτοτε αποτελεί σταθμό στην παγκόσμια αρχιτεκτονική. Η τέχνη του ναού της Αγίας Σοφίας είναι παραγωγή των καλλιτεχνικών εργαστηρίων της Βυζαντινής πρωτεύουσας, τα ιδεώδη της οποίας εκφράζει. Τα καλλιτεχνικά αυτά ιδεώδη διαδόθηκαν σε όλο τον μεσαιωνικό κόσμο και επηρέασαν βαθιά την τέχνη Ανατολής και Δύσης.

Αναγνωρίζοντας τον οικουμενικό της χαρακτήρα ο Κεμάλ Ατατούρκ με διάταγμα το 1934 την κατέστησε μουσειακό χώρο προσβάσιμο από όλους τους επισκέπτες της, ανεξαρτήτως θρησκείας ή εθνικότητας. Με αυτό το καθεστώς, εδώ και 86 χρόνια λειτουργεί και είναι ανοικτή σε εκατομμύρια ανθρώπους διαφορετικών θρησκευτικών πεποιθήσεων, οι οποίοι επισκέπτονται το κτήριο που εκφράζει, ως σύμβολο, τις αξίες του χριστιανικού κόσμου, θαυμάζοντας την αρχιτεκτονική και την τέχνη του.

Η μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί θα έχει, εκτός των άλλων, ως συνέπεια τη στέρηση της ελεύθερης διακίνησης των επισκεπτών όλες τις μέρες και ώρες και απαιτεί την προσαρμογή του εσωτερικού της με την απόκρυψη των λαμπρών ψηφιδωτών της. Τούτο προσβάλλει βάνουσα τις αρχές που διέπουν τη διαχείριση των Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς σε όλο τον κόσμο. Πρωτίστως όμως προσβάλλει και διακυβεύει τις πανανθρώπινες αξίες της εποχής μας, οι οποίες στηρίζονται στον σεβασμό και στην αποφυγή κάθε ενέργειας, που αναζωπυρώνει θρησκευτικές εντάσεις και θίγει πολιτιστικά αγαθά.

Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων, εκφράζει την έντονη διαμαρτυρία του για την απόφαση μετατροπής του σημαντικότερου μνημείου – συμβόλου του βυζαντινού πολιτισμού, και του σημαντικότερου μνημείου της Τουρκίας, σε τζαμί και καλεί όλους τους βυζαντινολόγους να συμβάλουν με κάθε μέσον στην ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης ενάντια στην απόλυτα αναιτιολόγητη αυτή ενέργεια.